

Memo

nummer
datum 15 november 2012
aan Gemeente Hilversum
van ir M. Korthorst Ecoloog (Oranjewoud)
kopie
project Anna's Hoeve Hilversum
projectnummer 255363
betreft Natuur

Inleiding

De gemeente Hilversum is voornemens aan de oostzijde van Hilversum een nieuwe wijk, genaamd Anna's Hoeve te realiseren. De herontwikkelingslocatie Anna's Hoeve ligt aan de oostzijde van de gemeente Hilversum. In het gebied liggen sportvelden en een rioolwaterzuiveringsinstallatie. Aan de zuidzijde ligt Anna's Hoeve een natuurgebied dat o.a. gebruikt wordt als uitloopgebied voor bewoners van Hilversum. Aan de oostzijde grenst het plangebied aan het Beschermd Natuurmonument Zuiderheide / Laarder Wasmeer. Dit gebied is in 1987 aangewezen als Beschermd Natuurmonument en recentelijk op grote schaal gesaneerd. Het Beschermd Natuurmonument en Anna's Hoeve maken beide onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur.

Binnen het juridisch-planologisch kader is het noodzakelijk om enkele (deel) onderzoeken uit te voeren naar (de effecten op) beschermde natuurwaard op en rondom het plangebied. Om te toetsen in hoeverre de Flora- en faunawet een mogelijke belemmering vormt voor het bestemmingsplan is inzicht in het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten in, en in de directe omgeving van het projectgebied noodzakelijk. Voor de ontwikkeling van de Anna's Hoeve is reeds een quickscan en een natuuronderzoek uitgevoerd (Grontmij, 2010; Bureau Schenkeveld, 2011). In deze memo wordt toegelicht of de uitgevoerde onderzoeken volledig zijn en voldoende informatie leveren voor het succesvol doorlopen van de noodzakelijke ruimtelijke procedures.

De memo bestaat uit een korte toelichting op het wettelijk kader, waarna de resultaten per categorie worden besproken: ten eerste de effecten op beschermde gebieden, vervolgens op de ecologische hoofdstructuur en ten slotte op beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet.

Wettelijke achtergrond

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming.

Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming omvat Beschermd Natuurmonumenten aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, Speciale Beschermingszones (SBZ/Natura 2000) aangewezen in het kader van de Vogel- en/of Habitatrichtlijn en de Ecologische Hoofdstructuur. De gebiedsbescherming van Natura 2000 is sinds oktober 2005 volledig geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998. Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten een beschermd gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied. Voor het Beschermd Natuurmonument Zuiderheide / Laarder Wasmeer is de Natuurbeschermingswet 1998 een relevant toetsingskader.

Soortbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet wordt een groot scala aan dier- en plantensoorten beschermd. Volgens de Flora- en faunawet mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden verwond, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplantingsplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen (bijvoorbeeld van uilen, roofvogels,

vleermuizen) mogen niet worden beschadigd, vernield of verstoord. Beschermde planten mogen op geen enkele wijze van hun groeiplaatsen worden verwijderd of vernield. Alle beschermde soorten zijn opgenomen in drie verschillende tabellen. Soorten uit Tabel 1 zijn licht beschermd; Tabel 2 soorten vormen de middengroep; Soorten uit tabel 3 zijn strikt beschermd (zie bijlage wettelijk kader).

Effecten op beschermde gebieden

Het plangebied maakt voor het overgrote deel geen onderdeel uit van gebieden die planologisch zijn beschermd. Het plangebied maakt geen onderdeel van het Beschermd Natuurmonument Zuiderheide / Laarder Wasmeer. Het grenst echter wel direct aan de het Beschermd natuurmonument. Gezien de ligging van het plangebied dient de ontwikkeling van de woonwijk wel getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet 1998; dit volgt uit artikel 16, lid 4. Indien negatieve effecten optreden is een vergunning noodzakelijk (artikel 16, lid 1). Artikel 16, lid 1 en 4 van de Natuurbeschermingswet luiden als volgt;

*1. Het is verboden zonder **vergunning** van gedeputeerde staten of, ten aanzien van handelingen als bedoeld in het zesde lid, van Onze Minister, in een beschermd natuurmonument handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen, die **schadelijk** kunnen zijn voor het **natuurschoon**, voor de **natuurwetenschappelijke betekenis** van het beschermd natuurmonument of voor **dieren of planten** in het beschermd natuurmonument of die het beschermd natuurmonument **ontsieren**, dan wel in strijd met de bij een vergunning gestelde voorschriften of beperkingen handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen*

*4. Het in het eerste lid bedoelde verbod is tevens van toepassing op handelingen als bedoeld in dat lid die **buiten het beschermd natuurmonument kunnen worden verricht** en die zijn vermeld in het besluit tot aanwijzing als beschermd natuurmonument, bedoeld in artikel 10, of een besluit tot voorlopige aanwijzing als bedoeld in artikel 12. Bij de vermelding van handelingen kunnen beperkingen worden gesteld en uitzonderingen worden opgenomen met betrekking tot het tijdvak waarin, de omstandigheden waaronder, de doeleinden waarvoor en met betrekking tot de personen door wie zij worden verricht*

- Gezien de mogelijk externe effecten (schadelijke handelingen en ontsierende effecten door bijvoorbeeld hoogbouw) van de ontwikkeling van Anna's Hoeve is noodzakelijk om de effecten op het Beschermd Natuurmonument te beschrijven en te toetsen. Dit is geconcludeerd in paragraaf 3.3 van de quickscan van Grontmij (2010). Mogelijk optredende effecten zijn hydrologische effecten en verstorende effecten door een toename van recreatie. Gezien de bouwhoogte zal ontsiering van het natuurschoon eveneens een punt van aandacht in de op te stellen toets moeten zijn. In overleg met de Provincie Noord-Holland dient besproken te worden of er een vergunningplicht bestaat voor de ontwikkeling.

Effecten op de EHS

In het Grontmij rapport van 2010 is aangegeven dat het plangebied zich niet binnen de begrenzing van de Ecologische hoofdstructuur bevindt. Aangegeven is dat de EHS geen externe werking kent en dat in dit kader geen verdere procedures in gang gezet hoeven te worden.

Geconstateerd is dat op basis van de huidige en actuele EHS - kaarten in de Structuurvisie 2040 van de Provincie Noord-Holland een deel van de oude boszone tussen de accumulatievijver en de Liebergerweg onderdeel uitmaakt van de Ecologische hoofdstructuur (zie figuur 1). Op zowel de EHS-kaart als de Natuurbeheerplankaart 2013 is aangegeven dat de bosstrook behoort tot het Natuurbeheertype *Dennen- eiken en beukenbos (N15.02)* (zie figuur 2).

- De EHS, de ecologische verbindingzones en de weidevogelleefgebieden zijn binnen de provincie Noord-Holland planologisch beschermd, hiervoor geldt het 'nee-tenzij' toetsingskader. Dat betekent dat de EHS in principe niet mag worden aangetast door de ontwikkeling van bijvoorbeeld woningen, infrastructuur of andere ingrepen. Ingrepen die de natuurwaarden in de EHS aantasten zijn in principe niet toegestaan. In bepaalde situaties kan de provincie, onder voorwaarden (o.a. compensatie), echter toestemming geven. Deze voorwaarden zijn beschreven in de Provinciale Ruimtelijke Verordening

Als gevolg van de beoogde ontwikkeling lijkt het erop dat (een deel) van de oude boszone tussen de Liebergerweg en de accumulatievijver (deels) gekapt, heringericht en bebouwd gaat worden. Ruimtebeslag en vernietiging van het EHS begrensde bos langs de Liebergerweg kan gezien worden als een wezenlijk effect aangezien het bestaande Natuurbeheertype verloren gaat. Hiervoor geldt een compensatieplicht in ruimte en kwaliteit indien kan worden voldaan aan het 'nee-tenzij' toetsingskader. Indien ruimtebeslag uitgesloten kan worden en het EHS areaal behouden blijft zijn er geen verdere procedures noodzakelijk.

Figuur 1: Ligging van de EHS in de omgeving van het plangebied (kaartviewer; Structuurvisie 2040 Provincie Noord-Holland)

Figuur 2: Ligging van de EHS langs de accumulatievijver (kaartviewer; Structuurvisie 2040 Provincie Noord-Holland) Dennen- eiken en beukenbos (N15.02)

Effecten op beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet

In het kader van het ontwikkeling van Anna's Hoeve is een quickscan (Grontmij, 2010) en een natuuronderzoek uitgevoerd (Schenkeveld, 2011). De inventarisatie van Schenkeveld is een vervolgonderzoek op basis van de quickscan, het is gericht op het al dan niet aantonen van de volgende beschermde soorten; eekhoorn, vleermuizen en ringslang. Het vervolgonderzoek concludeert het volgende;

Tijdens de inventarisaties in 2011 is gebleken dat er jagende vleermuizen aanwezig zijn. De aangetroffen soorten zijn echter flexibel in het vinden van jachtgebieden en de huidige plekken vormen geen essentieel onderdeel van het jachtgebied. Er zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen of vaste vliegroutes. Er is geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig voor de vleermuizen. Er zijn aanwijzingen voor de ringslang op Anna's Hoeve, echter binnen het plangebied zijn geen geschikte jachtgebieden aanwezig. Er zijn in 2011 geen ringslangen binnen het plangebied aangetroffen. Ook voor de ringslang is geen ontheffing van de Flora en Faunawet noodzakelijk (Schenkeveld, 2011).

Per soortgroep wordt aangegeven of de uitgevoerde onderzoeken voldoende inzicht geven voor de beoogde bestemmingsplanwijziging.

- Flora

In de quickscan van Grontmij (2010) wordt geconcludeerd op basis van een onderzoek uit 2004 en 2005 dat er geen beschermde plantensoorten voorkomen op het plangebied. Het veldonderzoek van Schenkeveld (2011) heeft geen aandacht besteed aan het voorkomen van beschermde Flora. Gezien verjaringstermijn en het niet uitvoeren van een veldinventarisatie kan niet worden uitgesloten dat op het plangebied beschermde Flora op het plangebied voorkomt.

- Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in van de Flora- en faunawet; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Speciale bescherming genieten die vogelsoorten die het gehele jaar of jaarlijks dezelfde nestlocatie gebruiken. Slechts een beperkt aantal vogelsoorten (zie tabel 2.1) bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Deze vaste verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd (zie bijlage wettelijk kader) en het verwijderen van dergelijke vaste verblijfplaatsen wordt gezien als een overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet. De oude grote bomen in de te verwijderen groenstroken op het plangebied zijn in principe geschikte nestbomen voor spechten en roofvogels. Schenkeveld (2011) geeft aan dat bij het onderzoek naar Eekhoorn de aanwezige nesten van buizerd of zwarte kraai zijn. De Buizerd is opgenomen in categorie 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten', de definitie van deze categorie is als volgt; *Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.* Deze nesten zijn in potentie ook geschikt voor andere vogels waarvan het nest jaarrond is beschermd (boomvalk, sperwer, havik en ransuil), ze zijn allemaal opgenomen in categorie 4. Geconcludeerd kan worden dat het in de huidige situatie onduidelijk is of jaarrond beschermde nestlocaties als gevolg van de beoogde ontwikkeling negatieve effecten ondervinden en of als gevolg van de beoogde ontwikkeling overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet is uit te sluiten.

- Amfibieën en reptielen

Strikt beschermde amfibieën en reptielen komen volgens beide onderzoeken niet op het plangebied voor. De Ringslang is tijdens het gericht veldwerk naar deze soort in 2011 door Schenkeveld (2011) niet waargenomen. Sedert 2005 is volgens de databank van waarneming.nl in het onderzoeksgebied slechts eenmaal een exemplaar waargenomen. Dit was een dood exemplaar op het fietspad langs de weg over Anna's Hoeve (24/8/2010, waarneming .nl). In de directe omgeving van het plangebied wordt de soort incidenteel waargenomen. Volgens de Noord-Hollandse verspreidingsatlas (Herder, 2010) komt de ringslang wel voor langs de hele oostelijke zijde van Hilversum. Op de oever van de accumulatievijver is jaren terug een broeihoop aangelegd. De broeihoop is tijdens de inventarisatie in 2011 onderzocht en er is niets gevonden.

- **Vleermuizen**

De functieverandering van een deel van plangebied in een woonwijk zal volgens Schenkeveld (2011) niet resulteren in negatieve effecten op vleermuizen. De beoogde inrichting vormt een geschikt nieuw foerageer- en leefgebied voor vleermuizen door de ontwikkeling van bosschages en groenstructuren. Er bevinden zich volgens het onderzoek van Schenkeveld (2011) geen vaste rust- of verblijfplaatsen voor vleermuizen op het plangebied die negatieve effecten ondervinden als gevolg van de beoogde ontwikkeling. Verstoring van beschermde vaste- rust of verblijfplaatsen of vliegroutes is daarom niet aan de orde.

- **Vissen, Vlinders, libellen, ongewervelde en overige soorten**

Het plangebied kent geen bijzondere biotoop voor deze soortgroepen. Beschermde vlinders en libellen in Nederland komen met name in de directe nabijheid van bijzondere habitats voor met unieke waardplanten, vegetaties of bijzondere aquatisch omstandigheden. Dergelijke biotopen zijn niet op het plangebied aanwezig. Beschermde soorten zijn niet te verwachten.

Conclusie Flora- en faunawet

Samengevat kan worden dat op basis van beide uitgevoerde onderzoeken op de planlocatie beschermde flora en fauna aanwezig. Het gaat hier om soorten die algemeen voorkomen (tabel 1-soorten) en enkele overige of strikt beschermde soorten (3 - soorten). Gebouwbewonende vleermuizen (Gewone dwergvleermuis) en in bomen verblijvende vleermuizen (Rosse vleermuis) uit de omgeving gebruiken delen van het plangebied om te foerageren. Er bestaat onzekerheid over het voorkomen van jaarrond beschermde nestlocaties in de aanwezige houtopstanden en Flora.

- Algemene soorten (tabel 1 Flora- en faunawet)

Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingbesluit bij artikel 75 Flora- en faunawet van kracht. Voor de algemene soorten van Tabel 1 zoals te verwachten algemene soorten als veldmuis, bosmuis, egel, konijn of gewone pad, geldt sindsdien een vrijstelling voor artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld, mits de zorgplicht in acht wordt genomen. Tijdens het bouwrijp maken van de te bebouwen delen van het plangebied en de aanleg van de woonwijk zullen er negatieve effecten optreden op de aanwezige algemene beschermde soorten door een verstoring van het leefgebied. Aangezien in het plangebied in het voorjaar diverse broedende vogels zijn te verwachten, dient hiermee in de planning en uitvoering rekeningen gehouden te worden

Op het plangebied zijn mogelijk vogelnesten aanwezig die jaarrond zijn beschermd (categorie 1-4), dit dient nader onderzocht te worden.

- Overig beschermde soorten (tabel 2 Flora- en faunawet)

De Eekhoorn staat vermeld op tabel 2. Voor soorten van tabel 2 is bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt een dergelijke gedragscode, dan dient ontheffing aangevraagd te worden, welke wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'(lichte toets). Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 2 de algemene zorgplicht. Het onderzoek van Schenkeveld (2011) heeft het voorkomen van deze tabel 2 soort op het plangebied uitgesloten derhalve zijn voor deze soort geen specifieke maatregelen noodzakelijk.

- Strikt beschermde soorten (tabel 3 Flora- en faunawet)

Voor strikt beschermde soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn en Bijlage 1 AMvB art.75 Flora- en faunawet - Tabel 3 zoals de aanwezige Gewone dwergvleermuis en Rosse vleermuis geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Voor deze soorten is een ontheffing nodig indien verbodsbepalingen worden overtreden. Indien de werkzaamheden effect hebben op de bovengenoemde soorten uit Tabel 3 is een ontheffing nodig middels een zogenaamde 'zware toets'.

De Gewone dwergvleermuis en Rosse vleermuis gebruiken delen van het plangebied als foerageergebied. Dat er verblijfplaatsen van strikt beschermde vleermuizen op het plangebied voorkomen is uit te sluiten volgens

memonummer:
betreft: Natuur

uitgevoerde onderzoek. Het omvormen van het plangebied tot een woonwijk heeft geen negatief effect op de gunstige staat van op het plangebied voorkomende foeragerende vleermuizen, evenmin heeft het een negatief effect op vaste vliegroute of verblijfplaatsen van deze soortgroep aangezien bestaande groenstructuren behouden blijven. Het voorkomen van de strikt beschermde ringslang (Tabel 3-soort) wordt uitgesloten op basis van het onderzoek van Schenkeveld (2011). Het is echter niet uitgesloten dat zwervende exemplaren van deze soort incidenteel van het plangebied gebruik maken. Het wordt daarom aanbevolen om faunavoorzieningen onder wegen aan te brengen om de uitwisseling van deze soort in de omgeving mogelijk te maken.

Ingenieursbureau Oranjewoud B.V.

ir. Martijn Korthorst
ecoloog

Wettelijk kader

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in **gebiedsbescherming** en **soortbescherming**.

Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming omvat Beschermd Natuurmonumenten aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, Speciale Beschermingszones (SBZ/Natura 2000) aangewezen in het kader van de Vogel- en/of Habitatrichtlijn en de Ecologische Hoofdstructuur. De gebiedsbescherming van Natura 2000 is sinds oktober 2005 volledig geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998.

Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten een beschermd gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

Het plangebied maakt geen deel uit van gebieden die planologisch beschermd worden. Het maakt geen onderdeel uit van de Ecologische hoofdstructuur, Beschermd Natuurmonument of Natura 2000-gebied. De ontwikkeling van het zorglandgoed hoeft derhalve niet aan de Natuurbeschermingswet getoetst te worden.

Soortbescherming

De soortbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze geldt overal in Nederland. In het kader van de Flora- en faunawet is een groot aantal plant- en diersoorten beschermd. Om bij het opstellen van plannen, dan wel bij de uitvoering van de werkzaamheden, rekening te kunnen houden met de aanwezige beschermde plant- en diersoorten is het noodzakelijk om te weten welke soorten in het gebied voorkomen. Indien als gevolg van werkzaamheden ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen beschermde soorten worden geschaad, is een ontheffing ex art. 75 Flora- en faunawet noodzakelijk. Deze moet worden aangevraagd bij het ministerie van EL&I. Het is daarbij van belang om te weten tot welke beschermingscategorie de aanwezige soorten behoren.

De beschermde soorten zijn ingedeeld in drie categorieën:

- **algemene soorten** (tabel 1-soorten); waarvoor geen ontheffingsplicht geldt wegens een complete vrijstelling
- **overige soorten** (tabel 2-soorten) waarvoor een vrijstelling geldt, indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Voor het onderhavige project is een dergelijke gedragscode momenteel niet van toepassing, zodat ook voor deze soorten een ontheffingsplicht geldt. De voorwaarden waaronder voor deze soorten een ontheffing kan worden verkregen zijn minder streng dan voor de strikt beschermde soorten.
- **strikt beschermde soorten** (tabel 3-soorten) waarvoor een ontheffingsplicht geldt voor werkzaamheden die leiden tot verstoring van deze soorten of vernietiging van het leefgebied

Vrijstellingsbesluit

Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingsbesluit van kracht. Met dit besluit is geregeld dat voor algemeen voorkomende soorten (tabel 1 soorten) een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen en geen ontheffing meer aangevraagd hoeft te worden. Als er beschermde en minder algemene soorten (tabel 2 & 3 soorten) voorkomen is het noodzakelijk om te bepalen of deze negatieve effecten ondervinden door de wijzigingen of de werkzaamheden in het plangebied. Bij schade of verstoring van beschermde soorten dient een ontheffing aangevraagd te worden bij Dienst Regelingen.

Zorgplicht

Daarnaast geldt voor alle soorten, ook de niet beschermde soorten, een algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer redelijkerwijs maatregelen neemt, dan wel redelijkerwijs handelingen met negatieve effecten achterwege laat, om schade aan plant- en diersoorten zoveel mogelijk te beperken.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in van de Flora- en faunawet; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord zijn verboden.

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen

Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Speciale bescherming genieten die vogelsoorten die het gehele jaar of jaarlijks dezelfde nestlocatie gebruiken. Deze vaste verblijfplaatsen zijn **jaarrond beschermd**.

Slechts een beperkt aantal vogelsoorten (zie tabel 2.1) bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Overigens maken de meeste vogels elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd.

Jaarrond beschermde vogelnesten (Ministerie van LNV, 2009)

Soortnaam	Categorie vaste nesten	Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het <i>gehele seizoen</i>
Steenuil	1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
Gierzwaluw, Huismus, Roek	2	Nesten van koloniebroeders die elke broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
Grote gele kwikstaart, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Slechtvalk,	3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elke broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Sperwer, Wespendif, Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Indien een ruimtelijke ontwikkeling negatieve effecten op deze soorten is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Veiligheid van het luchtverkeer (c);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

Masterplan

